SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1153

av Lotta Björklund och Magnus Resare (båda M)

Minskad byråkrati och regelkrångel vid arbete och arbetspraktik i ett annat nordiskt land

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att underlätta för arbetspraktik över gränsen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har en stark tradition av samarbete med sina nordiska grannländer. Inte minst i Värmland där den gemensamma handelsmarknaden och arbetsmarknaden med Osloregionen är påtaglig för alla som lever i länet. I Värmland beräknar man att ca 18 % av de med förvärvsinkomst har sin inkomst från Norge, där de allra flesta lever i gränskommunerna, Torsby, Årjäng och Eda. Liknande situationer finns i alla regioner med gräns mot annat nordiskt land.

Trots att exempelvis Värmland har en gemensam arbetsmarknad med Norge är antalet unga som varken studerar eller arbetar oroväckande högt. Tendens med unga som inte får sitt första jobb finns också på andra sidan gränsen, exempelvis i Eidskog kommune där var fjärde person mellan 20-30 år varken i studier eller jobb trots den stora arbetsmarknad som finns inom bland annat handel någon mil in på svenska sidan.

Det växande utanförskapet med unga i Sverige och Norge som inte tar sig in på arbetsmarknaden skapar, förutom ett stort personligt lidande för individen, också stora samhällsekonomiska utmaningar. Många aktörer måste samverka för att få en enskild individ i arbete vilket medför kostnader för bland annat kommuner och myndigheter. Alternativet till något annat finns dock inte.

Mot bakgrund av de utmaningar som beskrivits är det därför viktigt att vi tar ytterligare steg mot den nordiska vision om att Norden ska vara världens mest integrerade område. Ett stort hinder för de som arbetar med ungdomar i utanförskap i gränsområden är att det inte är möjligt att praktisera i annat land. Det saknas plattformar för information för unga om praktikmöjligheter i grannländer och det saknas medvetenhet bland unga om möjligheten att praktisera i annat land. Vi behöver tillsammans med myndigheter, skolor och näringslivet gemensamt arbeta för att öka denna medvetenhet.

Ett stort hinder är dock fortfarande att både arbete och arbetspraktik fortfarande omgärdas av en hel del byråkrati. Det ska vara enkelt att ta ett arbete i annat nordiskt land och det ska vara enkelt att ha sin arbetspraktik i annat land om man på allvar menar att vi har en gemensam arbetsmarknad.

Det största hindret nu är dock att om man skulle hitta en praktikplats i Norge som svensk så omfattas man inte av vare sig svensk eller norsk arbetsmarknadsförsäkring. Det finns en vana i gränstrakter att leva i två socialförsäkringssystem när man arbetar i annat nordiskt land, men att man inte omfattas av något försäkringsskydd alls vid arbetspraktik är naturligtvis helt oacceptabelt.

Genom att underlätta för unga arbetssökande att praktisera över gränsen kan vi öka kompetensen inom gränsregionerna och skapa bättre förutsättningar för framtida arbetskraft. Vi kan också underlätta för tillväxt för näringslivet och vår offentliga välfärd.

Lotta Björklund (M) *Magnus Resare (M)*